

Mit várnak el a szülők az óvodától?

JASKÓNÉ DR. GÁCSI MÁRIA – DR. STÓKA GYÖRGY

jagamaria@ekfck.hu, stokagy@ekfck.hu

Eszterházy Károly Főiskola, Eger

Kulcsszavak: *of kindergarten life, perfectionist parents, kindergarten life, kindergarten teacher, child-care, age-related specifics*

Az óvoda a gyermek életében meghatározó szerepet tölt be. Megtapasztalja mindazt, amit csak egy közösség adhat; emocionális biztonságot, melyben az érzelmi intelligencia kibontakozhat, ezáltal megalapozódik az értelmi fejlődés kedvező iránya. Az óvodai közösség, a személyes kapcsolatok sokszínűsége olyan szociális uteruszban ringatják a gyermekeket, melyben kibontakoztathatják személyiségüket. Ez mindannyiunk számára fontos cél és egy életen át tartó folyamat, mely egyensúlyban tarthatja mentálhigiénés állapotunkat. Ennek alapjai a családban alakulnak ki, és a különböző – gyermekekkel foglalkozó – intézmények falai között tovább építhető a pszichikai teherbíró-képesség. A gyermekek számára oly sokat jelentő érzelmi biztonság az egyéni boldogulás primátuma. Így gondolják ezt nagyon sokan; szülők és pedagógusok egyaránt. A kérdés az, hogy ma a családok hogyan ítélik meg az óvodák szerepét, mit várnak el gyermekeiktől, és mit tegyenek az óvodapedagógusok, hogy megfeleljenek a szülők által felállított mércének.

Mikor a családok életében elérkezik az a pillanat, hogy gyermekük három éves lett, megfogalmazódik a kérdés; milyen óvodába járjon. Vekerdy Tamás (2001) elgondolása szerint az a jó óvoda, ahol nincsen kötelezően irányított foglalkozás, nincs iskolai ételenként vett tanítás, iskolára való felkészítés, hanem játékos tapasztalatszerzés, mese és vers, dúdoló, mondókák, tevékenységek különböző anyagokkal, jó minták, melyeket utánozhat a gyermek.

A szakmailag jól felkészült óvodákban tisztában vannak a 3–7 éves korú gyermek testi-lelki fejlődésének törvényszerűségeivel és az ezekből fakadó szükségletek kielégítésével. A legújabb Alapprogramban¹ fontos elvként fogalmazódik meg az óvoda iskolásításának tilalma, a szabad játék hangsúlyossága. A tanítók többsége tisztában van azzal, hogy az iskolába készülő gyerek még óvodás és majd lassan iskolaéretté válik. A köznevelési rendszerben az óvoda szakmailag önálló nevelési intézmény, mely a családi nevelés kiegészítőjeként arra hivatott, hogy a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig tiszteletben tartsa a gyermekek jogait, miközben megteremtí a következő életszakaszba lépés belső lelki feltételeit. Azonban változott a világ, a szülők pressziói ránehezednek az óvodára.

Az alábbiakban ismertetett vizsgálatunkban arra kerestük a választ, miként vélekednek a szülők gyermekeik óvodájáról, az ott folyó nevelőmunkáról, milyen elvárásokat fogalmaz-

¹ 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.
[http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR – 2014. május 19.]

nak meg az óvodapedagógusokkal, illetve magával az óvodával mint gyermeknevelési intézménnyel szemben.

Hipotéziseink

Alapvető hipotézisünk az volt, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező – következőképpen olvasottabb, tájékozottabb – szülők jobban felismerik gyermekeik érdekeit, és az óvoda alapvető feladatai közül kiemelt fontosságúnak tekintik a játékokat.

Kiegészítő hipotézisként azt feltételeztük, hogy a különböző típusú településeken (nagyvárosban, kisvárosban, községben) élő szülők másként vélekednek az óvodai nevelés különböző területeiről, mások az óvodával, az óvodapedagógusokkal szembeni elvárásai.

Szülők írásbeli kikérdezése

Az 1. sz. mellékletben szereplő kérdőívet 2013. július 20-án állítottuk össze. Eredetileg több kérdést, és némelyik kérdésnél több itemet terveztünk, de bizonyos megfontolások alapján több pontban „visszafogtuk” kíváncsiságunkat. A rokonok, ismerősök, jelenlegi és volt tanítványok segítségével szétküldött kérdőíveket részben hagyományos (papír) formátumban, részben elektronikus úton (e-mailben) juttattuk el a szülőkhöz. Augusztus, szeptember és október hónapokban érkeztek vissza a válaszok, összesen 92 szülőtől. A kérdésekre adott válaszokat az IBM SPSS², illetve az Ms EXCEL³ programok segítségével értékeltük ki.

A kérdőív kiértékelése statisztikai szempontok alapján

A megkérdezettek kb. hatvan százaléka Budapesten, illetve nagyvárosban (Debrecen, Miskolc stb.), negyven százaléka pedig kisvárosban vagy községben él. Amint az várható volt, a válaszadók nagyobbik része (kb. 80%-a) nő, a kisebbik része (mintegy 20%-a) férfi. A modern korra jellemző késői (vagy későbbi) életkorban történő gyermekvállalást tükrözi az életkor szerinti megoszlás; az óvodás korú gyermekek szüleinek mindössze 13%-a 30 év alatti, kb. 70%-a 30–40 év közötti és valamivel több, mint 17%-a 40 év fölötti. Tekintettel az alapvető hipotézisünkre, ami a szülők iskolázottsága és az óvodával mint intézménnyel szembeni elvárások közötti összefüggésekre vonatkozik, rákérdeztünk a kérdőívet kitöltők iskolai végzettségére is. A válaszadók közel azonos hányada rendelkezik középiskolai (kb. 49%), illetve felsőfokú (kb. 46%) végzettséggel, és mindössze 5% körüli az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya.

A kutatásunk szempontjából természetesen minden kérdés, illetve az arra adott válasz fontos volt, ám a legtöbb információt a 4. és az 5. kérdésre adott válaszoktól reméltünk.

A 4. kérdés, illetve kérés az volt, hogy a kedves szülő rakja fontossági sorrendbe az óvoda felsorolt – általunk lehetségesnek vélt – feladatait, esetleg bővítsa a listát számára fontos, de a felsorolásban nem említett feladatokkal. Kilenc lehetséges feladatot soroltunk fel, ezek a következők voltak:

² Az eredeti nevén Statistical Package for the Social Sciences, későbbi nevén Statistical Product and Service Solutions statisztikai szoftvert 1960-ban fejlesztették ki a Stanford Egyetemen, majd 1968-ban megalapították az SPSS Inc. nevű multinacionális szoftvercéget, amit 2009-ben megvásárolta az IBM. A szoftver mai hivatalos neve IBM SPSS Statistics.

³ A Microsoft Corporation multinacionális vállalat kitűnő táblázatkezelő szoftvere.

- a) Biztonságban legyenek a gyermekek napközben, amíg a szülőknek más elfoglaltsága van.
- b) A gyermekek számára meghitt, családi légkört alakítsanak ki.
- c) Helyes viselkedésre tanítsák a gyerekeket.
- d) Készítsék fel a gyerekeket az iskolára.
- e) Minél többet játsszanak a gyerekek.
- f) Ne hagyjanak rá mindent a gyerekekre, hadd tanulják meg a rendet, fegyelmet.
- g) Legyenek a gyerekek minél többet a szabad levegőn, mozogjanak sokat!
- h) Az a lényeg, hogy a gyerekek egész nap melegben legyenek, enni kapjanak és sokat aludjanak.
- i) Amit lehet, tanítsanak meg a gyerekeknek, hogy az iskolában minél kevesebb gondjuk legyen majd.

A következő táblázat a válaszokban megadott sorrendek alapján számított átlagos helyezési számokat, az adott feladathoz rendelt leggyakoribb sorszámot (*módusz*), valamint a rendezett minta középső elemét (*medián*) tünteti fel.

	Biztonságban legyenek a gyermekek...	A gyermekek számára meghitt...	Helyes viselkedésre tanítsák...	Készítsék fel a gyerekeket az iskolára...	Minél többet játsszanak a gyerekek...	Ne hagyjanak rá mindent a gyerekekre...	Legyenek a gyerekek minél többet...	Az a lényeg, hogy a gyerekek egész...	Amit lehet, tanítsanak meg...
Átlag	3,22	3,20	3,74	4,98	3,97	4,87	4,99	7,91	7,41
Leggyakoribb válasz	1	1	3	7	1 és 2	6	5	9	8
A minta középső eleme	2,00	3,00	4,00	6,00	4,00	5,00	5,00	9,00	8,00

1. táblázat A szülői válaszok statisztikai eredményei 1.

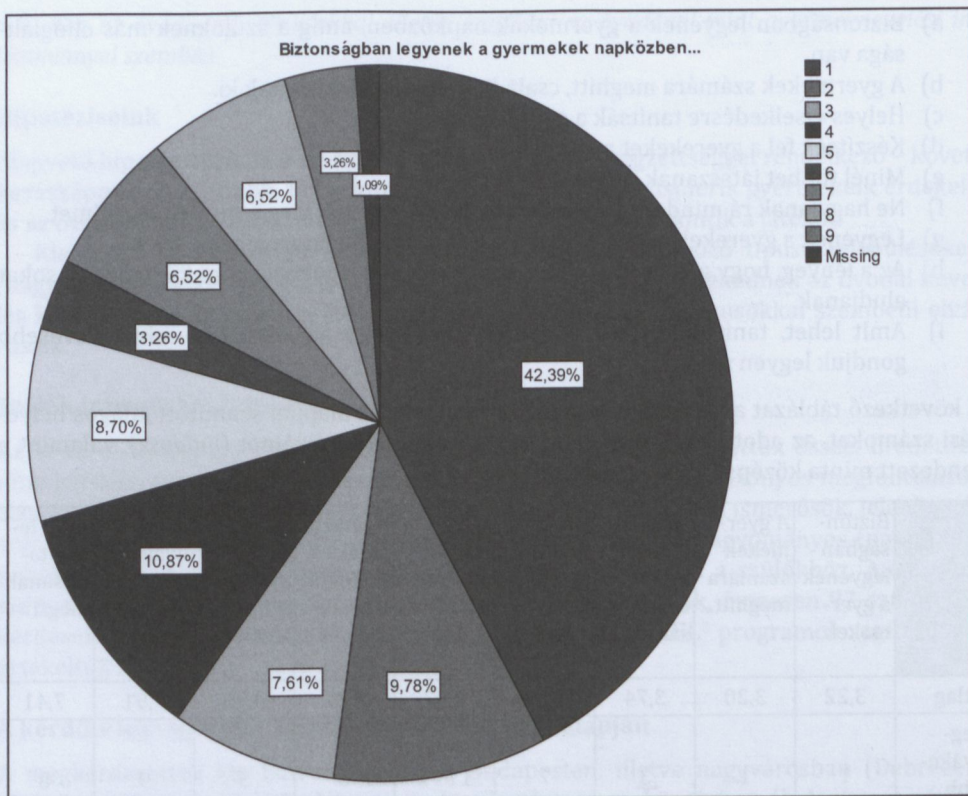
A táblázatból megállapítható, hogy a *b)* válasz kapta átlagosan a legalacsonyabb helyezési számokat, vagyis a szülők számára a legfontosabb, hogy az óvodában a gyermekek számára meghitt, családi légkört alakítsanak ki.

Ugyanakkor az is látható, hogy az óvoda lehetséges feladatai közül kettőt is az első helyre soroltak legtöbben a válaszadók. Az *a)* és *b)* válaszlehetőségek esetén az 1. hely volt a leggyakoribb, az *e)* válaszlehetőség esetén pedig „holtverseny” alakult ki az 1. és a 2. helyezési számok között. Vagyis az előző bekezdésben említett mellett a gyermekek biztonsága a legfontosabb elvárás a szülők részéről, de a minél több játéklehetőség biztosítását is az óvoda legfontosabb feladatai közé sorolják.

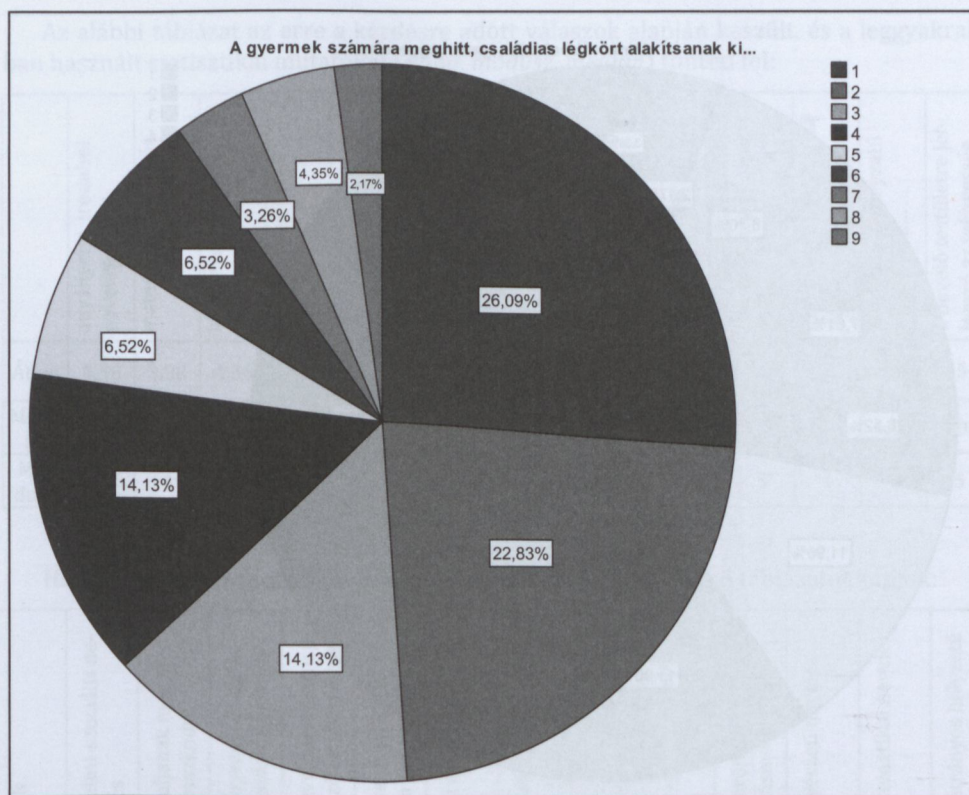
Ha az „éremtáblázat” másik végét is megnézzük, láthatjuk, hogy az óvoda feladatai közül legkevésbé fontosnak tartották a szülők a *h)*, az *i)*, illetve a *d)* pontokban foglaltakat.

Tovább árnyalhatjuk a képet, ha megvizsgáljuk az óvoda egy-egy lehetséges feladatához rendelt helyezési számok eloszlását. Ekkor láthatjuk, hogy az előző táblázatból levont következtetések – jóllehet igazak – egy ponton megkérdőjelezhetők. Nézzük meg a következő három kördiagramot!

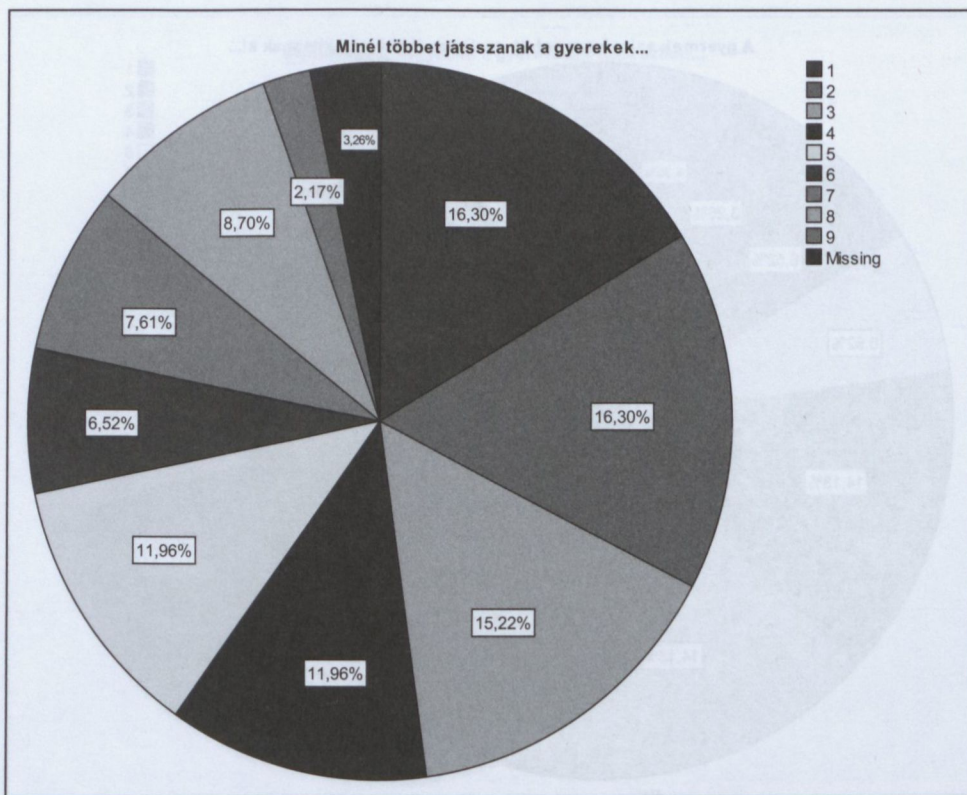

1. ábra Az a) kérdésre érkezett válaszok százalékos ábrája

2. ábra A b) kérdésre érkezett válaszok százalékos mutatója

3. ábra Az e) kérdésre érkezett válaszok százalékos mutatója

Egyértelműen látszik, hogy a kérdőívet kitöltő szülők közül legtöbben (valamivel több, mint 42%) a gyermekek biztonságát tartja az óvoda legfontosabb feladatának.

Az 5. kérdésben arra kértük a szülőket, hogy jelöljék ötfokozatú skálán, mennyire tartják fontosnak az óvodai nevelés során az alábbiakat:

- anyanyelvi, irodalmi nevelés
- matematikai nevelés
- környezeti nevelés
- művészeti nevelés
- testi nevelés
- játék
- érzelmi-szociális nevelés
- környezet- és egészségtudatos nevelés
- szerezzenek minél több élményt a környező világról
- tanuljanak meg alkalmazkodni egymáshoz
- tanulják meg elfogadni a másságot
- differenciált, egyéni bánásmód alkalmazása
- a hátrányos helyzetű gyermekek integrált óvodai nevelése
- a nevelőtestületre jellemző az igényesség

Az alábbi táblázat az erre a kérdésre adott válaszok alapján készült, és a leggyakrabban használt statisztikai mutatókat (átlag, módusz, medián) tünteti fel:

	anyanyelvi, irodalmi nevelés	matematikai nevelés	környezeti nevelés	művészeti nevelés	testi nevelés	játék	érzelmi-szociális nevelés	környezet- és egészségtudatos nevelés	szerezenek minél több élményt	tanuljanak meg alkalmazkodni	tanulják meg elfogadni a másságot	differenciált, egyéni bánásmód	a hátrányos helyzetű gyermekek...	a nevelő testületre jellemző az igényesség
Átlag	4,36	3,98	4,36	4,00	4,48	4,72	4,66	4,57	4,51	4,62	4,39	4,16	3,90	4,54
Medián	5,00	4,00	4,00	4,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	4,00	4,00	5,00
Módusz	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5

2. táblázat A szülői válaszok statisztikai eredményei 2.

Ha az átlag szerint sorba rendezzük az oszlopokat, a következő táblázatot kapjuk:

játék	érzelmi-szociális nevelés	tanuljanak meg alkalmazkodni	környezet- és egészségtudatos nevelés	a nevelő testületre jellemző az igényesség	szerezenek minél több élményt	testi nevelés	tanulják meg elfogadni a másságot	anyanyelvi, irodalmi nevelés	környezeti nevelés	differenciált, egyéni bánásmód	művészeti nevelés	matematikai nevelés	a hátrányos helyzetű gyermekek
4,72	4,66	4,62	4,57	4,54	4,51	4,48	4,39	4,36	4,36	4,16	4	3,98	3,9

3. táblázat Az átlag mutatója

Ezek szerint a szülők az óvodai nevelés során legfontosabbnak a játékot, az érzelmi szociális nevelést, illetve az alkalmazkodásra nevelést tartják, ugyanakkor legkevésbé fontosnak ítélik meg a hátrányos helyzetű gyermekek integrált óvodai nevelését, a matematikai nevelést, valamint a művészeti nevelést.

Ezekre a kérdésekre (mármint a kérdőív 4. és 5. pontjára) később még visszatérünk, most azonban vizsgáljuk meg a további kérdésekre adott válaszokat.

A 6. kérdésre – hogy tudniillik „Fontosnak tartja-e, hogy az óvodapedagógusok jól felkészült, főiskolát, egyetemet végzett emberek legyenek, akik rendszeresen továbbképzik magukat” – a válaszadók kétharmada (66,3%) mondta, hogy „nagyon fontosnak tartom”, valamivel több, mint egynegyede (27,2%) azt, hogy „ártani nem árt”, és 6,5%-a szerint „elég, ha szeretik a gyerekeket”.

A 7. pontban arra a kérdésre kerestük a választ, hogy mennyire felel meg a helyi óvoda a szülői elvárásoknak. A szülők háromnegyede (76,1%) szerint mindenben megfelel, valamivel kevesebb, mint egynegyede szerint viszont – az óvodapedagógusok munkáját is figyelembe véve – nem mindenben felel meg az elvárásaiknak az óvoda.

Hasonló eredmény született a következő kérdéshez kapcsolódóan is; a kérdőívet visszaküldők nagyjából négyötöde (81,5%) jónak tartja a gyermeke óvodájának helyi nevelési programját, míg a maradék kb. egyötöde vagy nem ismeri (14,1%) vagy nem tartja jónak (4,4%).

A 9. kérdésre adott válaszok alapján a megkérdezettek majd' háromnegyede (72,8%) hallott már a Waldorf óvodáról, és közel kétharmada (63%) ismeri a kompetencia alapú nevelési programot, viszont a szülők alig több, mint egytizede (12%) tud a Freinet-féle óvodáról, és alig több, mint egyötöde (22,8%) a Rogers-féle óvodáról.

Annak ellenére, hogy a fentebb már említett 7. pontban a szülők háromnegyede elégedetten nyilatkozott a helyi óvodáról, az utolsó, 10. pontban a válaszadók kevesebb, mint 20%-a mondta azt, hogy nem támogatná, ha a helyi óvoda a jelenlegi, „hagyományos” nevelési program helyett valamelyik alternatív program szerint működne, sőt; a szülők több, mint 40%-a szerint éppen ideje lenne már a változtatásnak...

Hipotézisvizsgálat

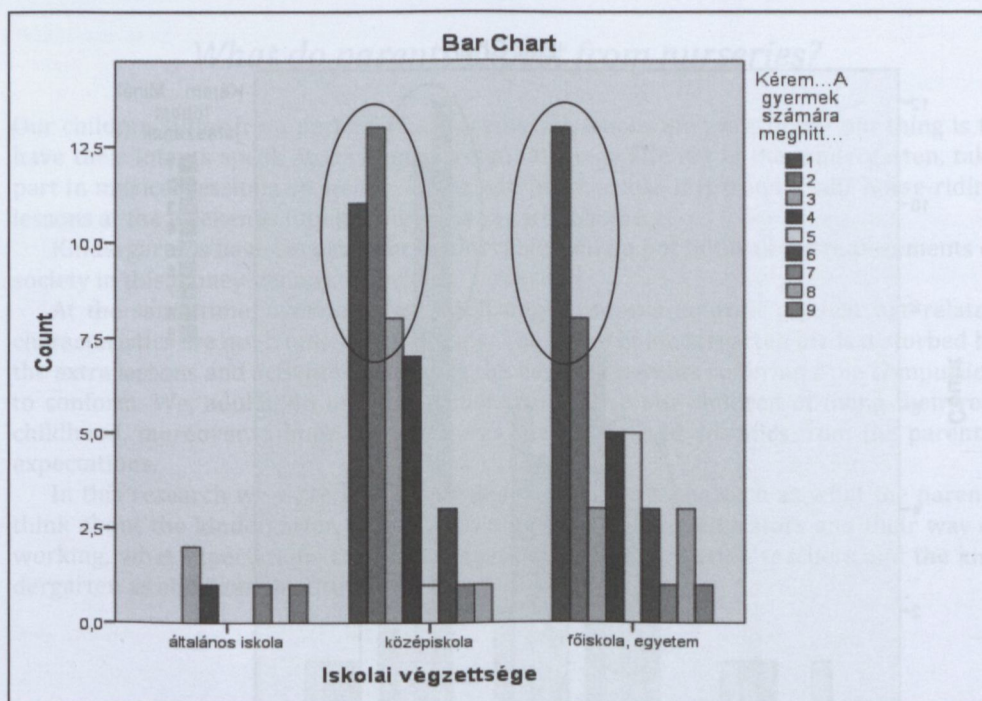
Az SPSS program alkalmas arra, hogy a változók között eleve meglévő ún. *szignifikáns összefüggéseket* megmutassuk. Erre a *keresztábrás lekérdezéseket* használjuk. A település típusa, a válaszadók neme, a válaszadók életkora, illetve a válaszadók iskolai végzettsége változókat „kereszteltük” az egyéb kérdésekre adott válaszokkal. Itt nem részletezett módon kiválogattuk azokat az eseteket, amikor a változók között szignifikáns összefüggés mutatható ki. Az alábbiakban ezek közül – a teljesség igénye nélkül – felsorolunk néhányat.

Tehát; *szignifikáns összefüggés mutatható ki:*

- a településtípus és a 4. kérdés c), illetve g) pontjára adott válaszok között,
- a településtípus és az 5. kérdés d), e), illetve m) pontjára adott válaszok között,
- a településtípus és a 7. kérdésre adott válasz között,
- a településtípus és a 8. kérdésre adott válasz között,
- a településtípus és a 9. kérdés b), illetve d) pontjára adott válasz között,
- a településtípus és a 10. kérdésre adott válasz között,
- az életkor és a 4. kérdés g) pontjára adott válasz között,
- az iskolai végzettség és a 4. kérdés b), c), e), g), h), illetve i) pontjára adott válasz között,
- az iskolai végzettség és az 5. kérdés e) pontjára adott válasz között,
- az iskolai végzettség és a 6. kérdésre adott válasz között,
- az iskolai végzettség és a 9. kérdés b), c), valamint d) pontjára adott válasz között,
- az iskolai végzettség és a 10. kérdésre adott válasz között,
- az iskolai végzettség és adott válasz között,
- az iskolai végzettség és adott válasz között,
- az iskolai végzettség és adott válasz között.

A fenti felsorolásból csak két példát emelünk ki. Az elsőt csak demonstratív szándékkal, íme; a főiskolát, egyetemet végzettek fontosabbnak tartják, hogy az óvoda a gyermekek számára meghitt, családias légkört biztosítson, mint a felsőfokú végzettséggel nem rendelkezők:

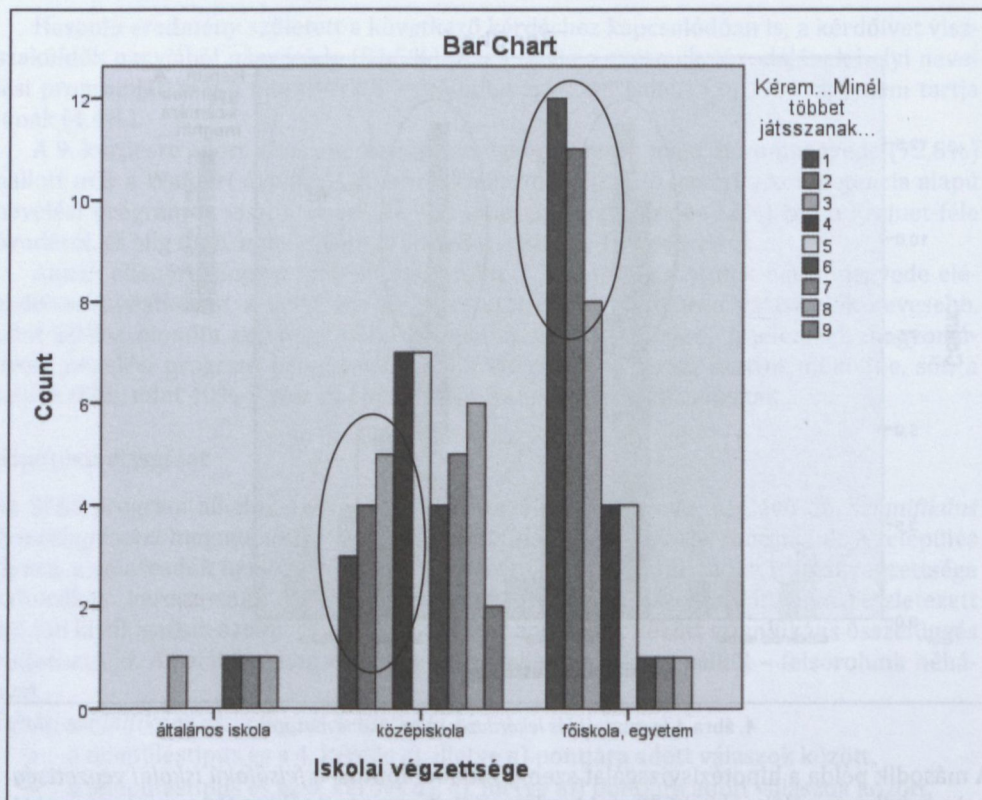

4. ábra A keresztátlás lekérdezés szignifikáns mutatói 1.

A második példa a hipotézisvizsgálat szempontjából fontos; a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkező szülők sokkal fontosabbnak tartják, hogy minél többet játszanak a gyerekek, mint az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők:

5. ábra A keresztmetszeti lekérdezés szignifikáns mutatói 2.

A fentebbi felsorolás, illetve a 8. ábra alapján hipotéziseinket igazoltnak tekinthetjük!

IRODALOM

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

[http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR – 2014. május 19.]

Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes 1985: *Gyermeklélektan*. Budapest: Gondolat.

Takács Bernadett 2001: *Gyermek-játék-terápia*. Budapest: Okker.

Vekerdy Tamás 2001: *Gyermekek, óvodák, iskolák*. Budapest: Saxum.

What do parents expect from nurseries?

Our children suffer from perfectionist parents, for whom the most important thing is to have their infants speak at least one foreign language already in the kindergarten, take part in musical sessions on weekly bases, and just because it is trendy, take horse-riding lessons at the weekends fifty kilometers away from home...

Kindergartens have become more vulnerable, and do not fulfill all the requirements of society in this money-centered world.

At the same time, overloaded children might become neurotic as their age-related characteristics are not handled accordingly. The peace of kindergarten life is disturbed by the extra lessons and activities, satisfying the needs of parents suffering from compulsion to conform. We, adults, do not notice that we deprive our children of living their real childhood, moreover, a huge gap separates the age-related specifics from the parental expectations.

In this research we were looking for answers to questions such as what the parents think about the kindergarten their children go to, about the educators and their way of working, what expectations they have regarding the kindergarten teachers and the kindergarten as child-care institution...

1. sz. melléklet

Kedves Szülő!

Jelen felmérésünk célja, hogy hiteles képet alkossunk az óvodák, illetve az óvodai nevelés szülői megítéléséről. Erre egy, az óvóképzés megújítását célzó pályázat előkészítéséhez van szükségünk.

A felmérés névtelen, csak a nem, az életkor és az iskolai végzettség megjelölését kérjük a statisztikai mutatók elemzésének korrektségéhez.

Kérjük, szánjon néhány percet az alábbi kérdőív kitöltésére!

.....

KÉRDŐÍV**szülők számára**

1. Neme: ☐ férfi ☐ nő
2. Életkora: ☐ 30 év alatti ☐ 30-40 éves ☐ 40 év fölötti

3. Iskola végzettsége:

- ☐ általános iskola ☐ középiskola ☐ főiskola, egyetem

4. Kérem, rakja fontossági sorrendbe az óvoda alább felsorolt feladatait! Amennyiben egyéb feladatokat is fontosnak tartana, azt írja a kipontozott helyekre, és lássa el azokat is a megfelelő sorszámmal!

- ☐ Biztonságban legyenek a gyermekek napközben, amíg a szülőknek más elfoglaltsága van.
- ☐ A gyermekek számára meghitt, családi légkört alakítsanak ki.
- ☐ Helyes viselkedésre tanítsák a gyerekeket.
- ☐ Készítsék fel a gyerekeket az iskolára.
- ☐ Minél többet játsszanak a gyerekek.
- ☐ Ne hagyjanak rá mindent a gyerekekre, hadd tanulják meg a rendet, fegyelmet.
- ☐ Legyenek a gyerekek minél többet a szabad levegőn, mozogjanak sokat!
- ☐ Az a lényeg, hogy a gyerekek egész nap melegben legyenek, enni kapjanak és aludjanak sokat.
- ☐ Amit lehet, tanítsanak meg a gyerekeknek, hogy az iskolában minél kevesebb gondjuk legyen majd.

- ☐ .....
- ☐ .....
- ☐ .....

5. Jelölje ötfokozatú skálán, mennyire tartja fontosnak az óvodai nevelés során az alábbiakat! (1 – egyáltalán nem tartom fontosnak, 5 – nagyon fontosnak tartom)

anyanyelvi, irodalmi nevelés	1	2	3	4	5
matematikai nevelés	1	2	3	4	5
környezeti nevelés	1	2	3	4	5
művészeti nevelés	1	2	3	4	5
testi nevelés	1	2	3	4	5
játék	1	2	3	4	5
érzelmi-szociális nevelés	1	2	3	4	5
környezet- és egészségtudatos nevelés	1	2	3	4	5
szerezzenek minél több élményt a környező világról	1	2	3	4	5
tanuljanak meg alkalmazkodni egymáshoz	1	2	3	4	5
tanulják meg elfogadni a másságot	1	2	3	4	5
differenciált, egyéni bánásmód alkalmazása	1	2	3	4	5
a hátrányos helyzetű gyermekek integrált óvodai nevelése	1	2	3	4	5
a nevelő testületre jellemző az igényesség	1	2	3	4	5

6. Fontosnak tartja-e, hogy az óvodapedagógusok jól felkészült, főiskolát, egyetemet végzett emberek legyenek, akik rendszeresen továbbképzik magukat?

- ☐ elég, ha szeretik a gyerekeket
- ☐ ártani nem árt
- ☐ nagyon fontosnak tartom

7. Mennyire felel meg a helyi óvoda – az óvodapedagógusok munkáját is figyelembe véve – az Ön elvárásainak?

- ☐ egyáltalán nem felel meg
- ☐ nem mindenben felel meg
- ☐ mindenben megfelel

Amennyiben nem mindenben vagy egyáltalán nem felel meg a helyi óvoda az Ön elvárásainak, kérem, röviden fejtse ki, mit változtatna:

.....

.....

.....

8. Mi a véleménye a gyermeke óvodájának helyi nevelési programjáról?

- ☐ nem ismerem   ☐ nem tartom jónak   ☐ jónak tartom

9. Hallott-e a következő, ún. alternatív óvodai programokról?

- Freinet-féle óvoda	☐ igen	☐ nem
- Montessori-féle óvoda	☐ igen	☐ nem
- Rogers-féle óvoda	☐ igen	☐ nem
- Waldorf óvoda	☐ igen	☐ nem
- Kompetencia alapú nevelési program	☐ igen	☐ nem

10. Hogyan fogadná azt a javaslatot, hogy a helyi óvoda a jelenlegi, „hagyományos” nevelési program helyett valamelyik alternatív program szerint működjön?

- ☐ nem támogatnám
- ☐ nekem teljesen mindegy
- ☐ éppen ideje lenne már

.....

Köszönöm szépen a válaszait!

Sárospatak, 2013. július 20.

Jaskóné Dr. Gácsi Mária

Dr. Stóka György